

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ เป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นสัดส่วนที่สูง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2550 : ออนไลน์) เนื่องจากประเทศไทยเป็นฐานการผลิตที่สำคัญของสินค้าอิเล็กทรอนิกส์หลายชนิด เช่น ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ แผงวงจรไฟฟ้า ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ในเครื่องมือสื่อสาร ฯลฯ และเป็นอุตสาหกรรมที่ภาครัฐให้การส่งเสริมเพื่อขยายการผลิตและรองรับการลงทุนจากต่างประเทศมาโดยตลอด โดยสร้างแรงจูงใจแก่นักลงทุนด้วยมาตรการทั้งทางด้านภาษีและไม่ใช่ด้านภาษี เช่น การได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การตั้งสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย เป็นต้น บริษัทในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์จากต่างประเทศสนใจเข้ามาลงทุน ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ตั้งแต่ช่วงปี 2530 และขยายตัวเพิ่มมากขึ้นโดยมีการขยายกิจการเพื่อเพิ่มกำลังการผลิต รวมทั้งขอรับบัตรส่งเสริมการลงทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนอย่างต่อเนื่อง ในปี 2536 มีบริษัทอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์เพียง 7 ราย (ศิริ ศิริคำ, 2536 : 21) ในปี 2542 มี 22 ราย และในปี 2550 มี 18 ราย เนื่องจากมีบริษัทหุุดกิจการจำนวน 4 ราย ซึ่งส่วนหนึ่งได้รับผลกระทบจากปัญหาทางการตลาดที่มีการแข่งขันสูงโดยเฉพาะในต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีการควบรวมและเปลี่ยนชื่ออีกจำนวน 4 ราย (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2550 : ออนไลน์)

อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยเริ่มส่งสัญญาณชะลอตัวลงตั้งแต่ปี 2550 (บจ.สุนัยวิจัก กสิกรไทย, 2550 : ออนไลน์) ทั้งนี้เกิดจากปัจจัยการแข่งขันทางการค้า การชะลอตัวของเศรษฐกิจสหรัฐฯ และเศรษฐกิจโลกเป็นสำคัญ ยกเว้นสินค้าประเภทคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ อุปกรณ์โทรคมนาคม ซึ่งมียังคงมีการขยายตัวในระยะสั้น ส่วนในระยะยาวนั้นการพัฒนาอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ของไทยยังต้องเผชิญความท้าทาย ในการรักษาความสามารถในการแข่งขันที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารกิจการต้องมีความสามารถในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน และจำเป็นต้องมีเครื่องมือวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกิจการเพื่อใช้ในการวางแผน กำหนดกลยุทธ์ บริหารจัดการ และควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายและทำให้งานกิจการได้ผลกำไรสูงสุด โดยมีความเสี่ยงน้อยที่สุด เครื่องมือในการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานส่วนใหญ่ที่นิยมใช้กัน คือ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน โดยใช้ข้อมูลจากงบการเงินของกิจการ

ซึ่งมีข้อจำกัด คือ แสดงถึงประสิทธิผลทางการเงินแต่ไม่ได้แสดงถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานของอุตสาหกรรมการผลิตได้อย่างชัดเจน ยอดขายหรือกำไรที่เพิ่มขึ้นจากการใช้ปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น อาจไม่ได้ก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่ม (Value Added) หรือความสำเร็จที่แท้จริงแก่กิจการ ดังนั้นจึงเกิดแนวคิดการเพิ่มผลผลิต (Productivity) เพื่อใช้ในการบริหารปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าที่สุด

แนวคิดการเพิ่มผลผลิตเริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 2454 (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2550 :1) จากการที่นายเฟรดเดอริก ดับบลิว เทเลอร์ ทำการศึกษาหาแนวทางขจัดความสิ้นเปลืองวัตถุดิบ และพลังงานในเหมืองแร่ แล้วกำหนดเป็นมาตรฐานให้พนักงานปฏิบัติทำให้ได้ผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและใช้ปัจจัยการผลิตน้อยลง แนวคิดนี้ถูกนำมาใช้ในการบริหารงานในยุคเริ่มแรกของวงการอุตสาหกรรม และถูกเผยแพร่ไปยังภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ทั้งประเทศในแถบยุโรป และในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ เป็นต้น ความหมายของการเพิ่มผลผลิตมี 2 แนวคิด คือ การเพิ่มผลผลิตตามแนวคิดทางเศรษฐกิจสังคม เป็นแนวคิดที่เชื่อมั่นในความก้าวหน้าของมนุษย์ในการที่จะแสวงหาทางปรับปรุงและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นเสมอ โดยทำสิ่งต่างๆ ให้ถูกต้องตั้งแต่ครั้งแรก และใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด อีกแนวคิดหนึ่ง คือ การเพิ่มผลผลิตตามแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ เป็นความหมายที่สามารถวัดค่าได้ มองเห็นเป็นรูปธรรม สามารถใช้คำนวณในระดับต่างๆ ได้ ตั้งแต่ระดับบุคคล (Individual Level) ระดับอุตสาหกรรม (Industrial Sector Level) จนถึงระดับประเทศ (National Level) เพื่อนำมาเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขัน ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด

ในสภาวะการแข่งขันปัจจุบัน การวัดการเพิ่มผลผลิตเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่นำมาวัดจุดอ่อนจุดแข็งของการดำเนินงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อถึงการผลิต ต้นทุน รายได้ และกำไรของกิจการ การวัดการเพิ่มผลผลิตสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การวัดการเพิ่มผลผลิตเชิงกายภาพหรือเชิงปริมาณ โดยใช้ตัวเลขหน่วยนับที่ได้จากการผลิต การวัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่า โดยใช้มูลค่าผลผลิตเป็นจำนวนเงิน และการวัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม โดยใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการคำนวณ ซึ่งเป็นการขยายแนวคิดทางบัญชีแบบดั้งเดิม (Conventional Accounting) โดยการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่มช่วยให้ฝ่ายบริหารสามารถวิเคราะห์ได้ทั้งผลทางการเงิน (Financial Analysis) และเป็นตัวชี้วัดผลิตภาพ (Productivity Indicators) การดำเนินงานของกิจการ ด้วยเหตุนี้ สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติจึงได้จัดทำ “ตัวชี้วัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม” เพื่อเป็นเครื่องมือประเมินศักยภาพขององค์กร ที่สามารถนำไปใช้เทียบเคียงกับประเทศคู่แข่งหรือคู่ค้าได้ และนำไปพัฒนาเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานให้เติบโตอย่างยั่งยืน (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2550 : ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาการประเมินมูลค่าเพิ่มการดำเนินงานโดยใช้ตัวชี้วัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม จากงบการเงินของกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานและเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานขององค์กร อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการประเมินมูลค่าเพิ่มการดำเนินงานโดยใช้ตัวชี้วัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม จากงบการเงินของกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

1.3 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน และมีการดำเนินกิจการต่อเนื่องกันในปี 2548 – 2550 จำนวนทั้งสิ้น 18 ราย (สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, 2551) โดยใช้นามสมมุติ

1.3.2 ขอบเขตเนื้อหา

ศึกษาการประเมินมูลค่าเพิ่มจากการดำเนินงานโดยใช้ตัวชี้วัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม จากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ในปี 2548-2550 เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านมูลค่าเพิ่ม การจัดสรรมูลค่าเพิ่ม ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไร ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดการเพิ่มมูลค่าผลผลิตของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรมจากการสำรวจของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

1.4 วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากรายงานผู้สอบบัญชี และงบการเงินปี 2548-2550 ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จำนวน 18 ราย จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสารวิชาการ วารสาร แหล่งข้อมูลออนไลน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) ในการคำนวณหาตัวชี้วัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่มในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านมูลค่าเพิ่ม การจัดสรร

มูลค่าเพิ่ม ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไร ตามเกณฑ์ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาแบ่งกลุ่มธุรกิจออกเป็น 3 กลุ่ม ตามเกณฑ์รายได้หลักต่อปี เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ผลการดำเนินงานได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้ คือ

บริษัทขนาดเล็ก มีรายได้ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี

บริษัทขนาดกลาง มีรายได้ตั้งแต่ 1,000 ล้านบาทแต่ไม่ถึง 5,000 ล้านบาทต่อปี

บริษัทขนาดใหญ่ มีรายได้ตั้งแต่ 5,000 ล้านบาทขึ้นไปต่อปี

3. การประเมินผลมูลค่าเพิ่มการดำเนินงานจากตัวชี้วัดในด้านต่างๆ คือ ด้านมูลค่าเพิ่ม การจัดสรรมูลค่าเพิ่ม ค่าใช้จ่าย ประสิทธิภาพการใช้สินทรัพย์ และความสามารถในการทำกำไร ของกลุ่มบริษัทอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ประเมินผลมูลค่าเพิ่มการดำเนินงานแยกตามขนาดบริษัท เป็นกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เปรียบเทียบในช่วงปี 2548-2550 รวม 3 ปี เพื่อศึกษาแนวโน้มการดำเนินงาน

ส่วนที่ 2 เปรียบเทียบมูลค่าเพิ่มการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กับค่าเฉลี่ยอุตสาหกรรม จากการสำรวจของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงผลการดำเนินงานของกลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ในด้านการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม ระหว่างปี 2548-2550
2. เป็นประโยชน์กับผู้สนใจในการนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรของตน

1.6 นิยามศัพท์

มูลค่าเพิ่มการดำเนินงาน หมายถึง มูลค่าที่เกิดจากความสามารถขององค์กรในการแปรสภาพสิ่งที่ซื้อมาจากภายนอกให้เป็นสินค้า โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างคุ้มค่าและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดการเพิ่มผลผลิตเชิงมูลค่าเพิ่ม หมายถึง เครื่องมือในการตรวจวัดระดับการเพิ่มผลผลิต ประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร ตามเกณฑ์ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

กลุ่มอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งตั้งสถานประกอบการอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน และมีการดำเนินธุรกิจต่อเนื่องกันในปี 2548-2550